

Кейс-технології у підготовці судноводіїв до професійно-орієнтованого спілкування: сутність і шляхи реалізації

Вікторія КОСТЮК,

викладач кафедри англійської мови у судноводінні
Херсонської державної морської академії

У державних документах, зокрема Національній доктрині розвитку освіти, законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», Концептуальних засадах та напрямках розвитку вищої освіти в Україні визначається спрямованість системи вищої освіти на підготовку високопрофесійних фахівців, у тому числі судноводіїв, з таким переліком професійних якостей, який відповідає сучасним вимогам до цього спеціаліста. Вирішення зазначених завдань потребує вдосконалення підготовки майбутніх судноводіїв на засадах компетентнісного підходу та широкого впровадження сучасних педагогічних технологій.

Використання кейс-технологій на занятті з іноземної мови для формування іншомовної компетентності у студентів сповна відповідає вимогам сучасної освіти, оскільки в цій навчальній технології акценти зміщено з накопичування нормативно визначених знань, умінь і навичок на формування і розвиток здатності практично діяти, застосовувати індивідуальні техніки і досвід успішних дій у ситуаціях професійної діяльності та соціальної практики.

Визначення найприйнятніших варіантів включення кейс-технологій у процес підготовки майбутніх судноводіїв до професійно-орієнтованого спілкування потребує аналізу категоріального апарату кейс-технологій, виявлення їхньої сутності та особливостей різних видів кейсів, а також вивчення досвіду провідних науковців.

Засадами цих технологій є полеміки та дискусії, що здавна застосовувалися з метою навчання. Першим античним кейсологом вважають Сократа, який тисячоліття тому обстоював, що знання, отримане людиною в чистому вигляді, є менш цінним для неї і тому не таким довговічним, як продукт власного мислення. Тож завдання вчителя він вбачав у тому, щоб допомогти своїм слухачам самостійно продукувати знання, які, в якомусь сенсі, вже «містяться в їх головах, як дитина в утробі матері». Невипадково свій метод він назвав «майєвтика», тобто «родопоміч» [13]. Геніальні притчі царя Соломона та Ісуса Христа також можна вважати основами ситуативного навчання, адже вони побудовані за принципами ситуативного аналізу.

Уперше кейс-технології як техніка використання реальних ситуацій для навчання застосовувалися в Гарвардській школі бізнесу та управління на початку ХХ століття. Термін «case» (ситуація) вживався в

правознавстві та медицині й раніше, але з використанням його як інструмента для навчання отримав новий зміст.

З часом не тільки у США, а й в інших країнах у бізнес-програмах і програмах підготовки фахівців для державного управління починають використовувати метод ситуативних вправ. Розробленням і впровадженням ситуативного аналізу займалися М.М. Бірншейн, Г.А. Брянський, Ю.Ю. Єкатеринославський, О.В. Козлова, Ю.Д. Красовський, В.Я. Платов, Д.А. Поспелов, О.А. Овсянніков, М.Л. Разу, В.С. Рапопорт, І.М. Сироєжкін, Ю.П. Сурмін та ін.

Роль кейс-технологій у підготовці до професійно-орієнтованого спілкування студентів, зважаючи на недостатню вивченість цього питання, потребує додаткових досліджень. Однак, спираючись на світовий досвід [12; 13], можна припустити, що застосування цієї методики сприятиме підготовці до професійно-орієнтованого спілкування майбутнього судноводія.

Мета нашої статті – розкрити основний зміст кейс-технологій та теоретично обґрунтувати їх можливості для формування пізнавальної мотивації, іншомовних комунікативних та професійних умінь фахівців судноплавної галузі.

Незважаючи на наявний методичний потенціал, роль кейс-технологій у розвитку вітчизняної системи вищої професійної освіти є неоднозначною. Водночас можна сформулювати основні причини впровадження й розвитку цих технологій під час підготовки курсантів судноводійної спеціальності освітньо-кваліфікаційних рівнів бакалавр і магістр в умовах сучасної вищої освіти.

По-перше, кейс-технології необхідно впроваджувати в процес навчання іноземної мови,

оскільки в майбутній професійній діяльності судноводіїв домінує ситуативне знання й ситуативна діяльність, а кейс-технології надають майбутнім фахівцям динамічність, здатність діяти результативно в нестандартних ситуаціях. По-друге, вони є особливо ефективними в освіті дорослих, адже найповніше відповідають рівню й типу підготовки цієї вікової категорії, її мотивації, прагненню швидко розвивати або модернізувати знання. По-третє, кейс-технології можна використовувати в органічному поєднанні з іншими технологіями навчання, у тому числі з традиційними, зважаючи на те, що вони є підґрунтям формування обов'язкового, нормативного знання курсантів. Ситуативне навчання сприяє пошуку й використанню знань в умовах динамічної ситуації, гнучкості та діалектичності мислення. По-четверте, кейс-технології входять до переліку інноваційних методів навчання, застосування яких рекомендовано МОН України з більшості напрямів підготовки фахівців, що підтверджує актуальність нашого дослідження.

Основними категоріями, якими оперує означена технологія навчання, є такі, як «ситуація» або «ситуативне завдання», «аналіз» і похідні від них поняття «аналіз ситуації», «ситуативний аналіз» [5; 7].

Визначення сутності *ситуації* запропонував Ю.П. Сурмін у праці «Ситуативний аналіз, або анатомія кейс-методу» [11]. Науковець розуміє ситуацію як деякий стан процесу, що має певні суперечності, розв'язання яких є принципово важливим для діяльності людей, чие потрапляння в ситуацію призводить до неоднозначності (варіативності) її подальшого розгортання й зміни стану від небажаного до бажаного.

Поняття *«ситуативне завдання»* в науковій теорії викладання іноземної мови та педагогіки загалом досить часто асоціюють з поняттям «кейс», запозиченим з англійських методик викладання. Можливо, причиною цього зіставлення є двозначність перекладу. З англійської мови «case» – ситуація, випадок. З цієї причини поняття, пов'язані з означеним, можуть розглядатися як синонімічні (М.В. Гончарова, В.Я. Платов) [1; 8]. Але наявні і розбіжності, які можна виявити за детальнішого дослідження.

Спираючись на праці Г.Д. Бухарової, Г.Г. Петровиченко, Н.А. Стусь, А.В.Кореневої, ми доходимо висновку, що кейси і ситуативні завдання відображають ситуації, в які студенти можуть потрапити в майбутній професійній діяльності. На практиці вирішення ситуативних завдань та кейсів спрямовано на формування різних загальнокультурних та професійних компетенцій, зокрема й іншомовної комунікативної компетенції студентів. Однак А.П. Панфілова вказує на відмінність ситуативного завдання від кейсів (або конкретних ситуацій): ситуативне завдання має чіткішу постановку, його рішення супроводжується проведенням розрахунків, а результат видається, зазвичай, у вигляді показників, графіків, формул [7, с. 125].

На наш погляд, поняття «ситуація» є ширшим, ніж «ситуативне завдання». Кейси відрізняються від ситуативних завдань, що використовуються під час проведення семінарських і практичних занять, оскільки цілі їх використання у навчанні різні. Завдання забезпечують матеріал, що дає студентам можливість вивчення та застосування окремих теорій, методів, принципів. Навчання за допомогою кейсів допомагає студентам набутти широкий діапазон різноманітних навичок. Завдання мають, зазвичай, одне рішення й один шлях до нього, кейси – багато рішень і безліч альтернативних шляхів щодо нього.

Неоднозначність іншої важливої категорії – «аналіз ситуації» – пояснюється смисловими підходами до його розгляду: як уявне розчленування ситуації на елементи (на противагу синтезу) і як наукове дослідження ситуації [9]. За наявності різних видів аналізу як методу наукового пізнання, їх можна класифікувати на ті, які мають інструментальний характер, і ті, що тяжіють до об'єкта [12]. Прикладом першого різновиду може бути причинний аналіз, що припускає виявлення в досліджуваному об'єкті деяких причин щодо цього стану, другий – аналіз ситуацій, предметом якого є сама ситуація.

У кейс-методі, що представляє інший різновид аналізу, для усвідомлення ситуації використовуються такі види діяльності, як: проблемний аналіз для виділення проблем, формування проблемного поля; системний аналіз для розгляду діяльнісних процесів з погляду їх оптимізації; прогностичний аналіз для формування прогнозів щодо майбутнього розвитку ситуації. Аналіз ситуації, яка міститься в кейсі, дозволяє судноводіям побачити себе в ролі професіоналів, набутти мінімального досвіду пошуку професійно доцільних рішень з позиції іншомовної комунікативної компетентності, що надалі допомагає оперативно й обґрунтовано орієнтуватися в подібних реальних ситуаціях.

Розглянемо докладніше характеристики кейс-методу з огляду на дидактичні особливості, що відрізняють його від інших активних методів навчання. Отже, кейс-метод є:

- 1) специфічним різновидом дослідницької аналітичної технології, тобто охоплює операції дослідницького процесу та аналітичні процедури;
- 2) технологією колективного навчання, найважливішими складовими якої розглядаються робота в групі (або підгрупах) і обмін інформацією;
- 3) синергетичною технологією, сутність якої полягає в підготовці процедур занурення групи в ситуацію, формуванні ефектів примноження знань, обміну відкриттями тощо;
- 4) інтеграцією технології розвивального навчання: процедури індивідуального, групового та колективного розвитку, формування різноманітних особистісних якостей учнів;
- 5) різновидом проектної технології. У традиційній навчальній проектній технології розв'язання проблеми здійснюється на основі спільної

діяльності студентів, у кейс-методі формування проблеми та шляхів її вирішення відбувається на підставі кейса, який є одночасно технічним завданням та джерелом інформації для усвідомлення варіантів ефективних дій;

б) методом, за якого орієнтація на успіх розглядається рушійною силою методу, що сприяє формуванню стійкої позитивної мотивації, набуттю пізнавальної активності учнів [11].

З гносеологічного погляду, кейс-метод є таким методом активного навчання, за якого відбувається розуміння досліджуваного предмета, що має неоднозначне, вірогідне знання, виявляється під час аналізу практичної ситуації. Зважаючи на це, найважливішими гносеологічними особливостями кейс-методу є:

- 1) неоднозначність одержуваних знань;
- 2) різноманіття джерел знань;
- 3) творчий процес пізнання виявляється в реалізації індивідуальної творчості як студента, так і викладача;
- 4) колективний характер пізнавальної діяльності [там само].

Кейс-метод – специфічна комунікативна система, в якій виділяється викладач-комунікатор і студенти. Як інформаційно-комунікативний процес, він завершується формуванням усіх видів інформаційної комунікації: викладач–студент; студент–викладач; студент–студент; внутрішня комунікація студента і внутрішня комунікація викладача. Завдання кейс-методу полягає в тому, щоб розгорнути в процесі його застосування всі варіанти комунікації.

Отже, з огляду на зазначені характеристики, можна констатувати, що пізнавальний і комунікативний аспекти є важливими особливостями кейс-методу в підготовці майбутніх судоводів до професійно-орієнтованого спілкування.

Аналіз наукової літератури за темою дослідження дав змогу виявити, що проблемою сучасної дидактики є класифікація навчальних кейсів. Нині не існує єдиного погляду щодо цього питання, отже, роль кейс-технологій у класифікації активних методів навчання однозначно не визначено.

Класифікація кейсів може відбуватися за різними ознаками. Важливим критерієм класифікації кейсів є їх дидактична мета. При цьому можна виділити практичні, навчальні та науково-дослідні кейси. Основне завдання практичного кейса полягає в тому, щоб детально й докладно відобразити життєву ситуацію. По суті, такий кейс створює практичну або «дієву» модель ситуації. При цьому навчальне призначення такого кейса може зводитися до тренінгу, закріпленню знань, умінь і навичок поведінки (прийняття рішень) у цій ситуації. Такі кейси повинні бути максимально наочними й детальними. В основному їхній зміст зводиться до пізнання життя й набуття здібностей оптимальної діяльності [10; 11].

Хоча кожен кейс виконує навчальну функцію, її значення в різних кейсах є різним. Кейс із

домінуванням навчальної функції відображає типові ситуації, які часто зустрічаються в житті і з якими, можливо, доведеться зіткнутися фахівцеві морської галузі в процесі своєї професійної діяльності. У навчальному кейсі перевага надається навчальним та виховним задачам, що зумовлює значний елемент умовності під час відображення в ньому житті; ситуація, проблема і сюжет характеризуються штучністю, складаються з найбільш важливих і правдивих життєвих деталей; такий кейс мало дає для розуміння конкретного випадку в суспільстві, проте обов'язково формує підхід до такого випадку, дозволяє побачити в ситуаціях типові й зумовлює здатність аналізувати ситуації за допомогою застосування аналогії [там само].

Науково-дослідні кейси орієнтують студентів на подальшу наукову та дослідницьку діяльність.

Іншу класифікацію, залежно від мети кейса, пропонує Л.М. Козирєва. Дослідниця поділяє кейси на:

– *ілюстративні навчальні ситуації-кейси*, метою яких є навчити студентів алгоритму прийняття правильного рішення в певній ситуації на певному практичному прикладі;

– *навчальні ситуації-кейси з формуванням проблеми*, в яких описується ситуація в конкретний період часу, виявляються й чітко формулюються проблеми; мета такого кейса – діагностування ситуації та самостійне прийняття рішення щодо зазначеної проблеми;

– *навчальні ситуації-кейси без формування проблеми*, в яких описується складніша, ніж у попередньому варіанті, ситуація, де проблема чітко не виявлена, а представлена в статистичних даних, оцінках суспільної думки або органів влади тощо; метою такого кейса є самостійне виявлення проблеми, пошук альтернативних шляхів її вирішення з аналізом наявних ресурсів;

– *прикладні вправи*, в яких описується конкретна ситуація, пропонується відшукати вихід із неї; метою такого кейса є пошук шляхів вирішення проблеми [4].

Заслуговує на увагу класифікація кейсів, наведена Н.Федяніним і В.Давиденко:

– *структуровані кейси (highly structured)*, які мають мінімальну кількість додаткової інформації; у роботі з ними студент повинен застосувати певну модель або формулу;

– *маленькі нариси (short vignettes)*, що охоплюють, зазвичай, від однієї до десяти сторінок тексту та одну-дві сторінки додатків; вони ознайомлюють тільки з ключовими поняттями, і під час їхнього аналізу студент повинен спиратися ще й на власні знання;

– *великі неструктуровані кейси (long unstructured cases)* обсягом до 50 сторінок – найскладніший з усіх видів цих навчальних завдань; інформація в них подається дуже докладно, в тому числі й абсолютно непотрібна; найнеобхідніші відомості, навпаки, можуть бути відсутні; студент повинен розпізнати такі «каверзи» і подолати їх;

– *першовідкривательські кейси (groundbreaking cases)*, під час вирішення яких від студентів вимагається не лише застосування вже засвоєних теоретичних знань та практичних навичок, а й пропозиція чогось нового, при цьому вони виступають у ролі дослідників. За наявності сюжету кейси поділяються на сюжетні і безсюжетні. Сюжетні кейси зазвичай охоплюють розповідь про події, що відбулися, дії осіб і організацій. Безсюжетні кейси приховують сюжет, тому що чітке викладення сюжету значною мірою розкриває рішення. Зовні вони виявляють сукупність статистичних матеріалів, розрахунків, викладок, які повинні допомогти діагностиці ситуації, відновленню сюжету [2].

Обсяг кейса залежить від його призначення. Міні-кейс (обсяг від однієї до кількох сторінок), може бути розрахований на те, що він займе частину двогодинного практичного заняття. Кейс середніх розмірів розрахований на двогодинне заняття, а той, що складається з декількох десятків сторінок, може використовуватися протягом кількох практичних занять. Зазвичай, кейси подаються в друкованому вигляді або на електронних носіях, проте вміст фотографій, діаграм, таблиць робить його більш наочним для студентів. Останнім часом популярним стає мультимедійне представлення кейсів.

Проаналізувавши дослідження А.М. Долгорукова, Е.А. Михайлової, Ю.П. Сурміна, А.І. Сидоренко, а також досвід вітчизняних і зарубіжних педагогів, які практикують кейс-технології [3; 6; 10–13], опанувавши зміст автентичних навчально-методичних комплексів для вивчення професійно-орієнтованої іноземної мови, ми дійшли висновку, що вибір виду кейса залежить від освітнього рівня:

– *на рівні бакалавріату* для здійснення академічної з елементами квазіпрофесійної діяльності доцільно використовувати короткі (середні) навчальні або практичні кейси, представлені у вигляді розповіді, есе, сукупності статистичних фактів;

– *у магістратурі* під час квазіпрофесійної та навчально-професійної діяльності доцільніше використовувати об'ємні прогностичні кейси з додатками, що мають практичну й науково-дослідну спрямованість, джерелами яких є аналітичні нотатки, звіти організацій тощо.

Аналіз наукової літератури, практичний досвід колег [3; 6; 11; 13] засвідчують, що кейс-технології є адекватними умовам, які необхідні для підготовки до професійно-орієнтованого спілкування, зокрема, курсантів судноводійного напрямку, оскільки:

– кейси мають професійний контекст (актуальна морська тематика), реалізуючи принципи компетентнісного та системного підходів, поєднуючи в єдину систему лінгвістичні та професійні предметні знання;

– продуктивна взаємодія майбутніх судноводіїв іноземною мовою у роботі з кейсом – це діяльність, у якій затребувані та актуалізовані знання й мовні

вміння майбутніх судноводіїв відповідного ступеня навчання, відбувається нарощення іншомовної комунікативної компетентності від освітнього рівня бакалавра до рівня магістра;

– здійснюється групова робота, що супроводжується зовнішнім моніторингом, само- та взаємооцінюванням, тим самим сприяючи активізації мотивації успіху, соціальній адаптації, виробленню стилю саморегуляції студентів;

– кейс-технології є специфічною комунікативною системою, що охоплює викладача-фасилітатора та курсантів;

– активна позиція педагога, який застосовує кейс-технології, полягає в розумінні галузевих освітніх вимог до підготовки майбутнього судноводія, вивченні преференцій у визначенні компетенцій майбутніх потенційних роботодавців морської сфери діяльності, поглибленої лінгвометодичної підготовки, врахуванні індивідуального стилю навчання курсантів;

– активна позиція курсанта-судноводія під час навчання за допомогою кейс-технологій передбачає мотивоване, цілеспрямоване вивчення матеріалів кейсу, участь в обговоренні проблем, вироблення рішень, творчість у представленні результатів кейсу, аргументований захист проекту;

– орієнтація на успіх є рушійною силою цих технологій, що сприяють формуванню стійкої позитивної мотивації, нарощуванню пізнавальної активності курсантів-судноводіїв, набуттю особистого досвіду і подоланню психологічних труднощів у спілкуванні іноземною мовою.

Формуючи курсантам завдання у формі кейсів, ми відкриваємо їм значно більшу можливість поділитися своїми знаннями, досвідом і уявленнями, тобто навчитися не тільки у викладача, а й один у одного. Такий метод зміцнює впевненість курсантів у собі, своїх здібностях. Вони активно вчать слухати один одного й точніше висловлювати свої думки іноземною мовою.

Найголовнішою навичкою, яку здобуває курсант під час навчання, має стати вміння з професійного погляду сприймати будь-яку наочну, вербальну інформацію, самостійно осмислювати, приймати рішення, оцінюючи його можливі наслідки, визначати оптимальні шляхи реалізації цього рішення.

Отже, визначення ролі кейс-технологій у підготовці майбутніх судноводіїв до професійно-орієнтованого спілкування дає можливість раціональніше вирішувати проблему організації процесу розвитку професійних умінь спілкування англійською мовою, а також визначити педагогічні умови використання кейс-технологій в процесі вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням. Відповідно до гіпотези нашого дослідження, кейс-технології позитивно впливають на розвиток у курсантів самостійного мислення, вміння вислуховувати і враховувати альтернативні погляди та аргументовано висловлювати свої як рідною, так і іноземною мовою. За

допомогою цих технологій курсанти мають можливість не тільки вдосконалювати аналітичні та оцінювальні навички, навчитися працювати в команді, віднайти найбільш раціональне рішення до поставленої проблеми, а також виявляти комунікативну компетентність, особистісні та професійні якості.

Література

1. Гончарова М.В. Методика анализа ситуаций в обучении студентов иноязычному профессионально-ориентированному общению: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Марина Викторовна Гончарова. – Москва, 2005. – 225 с.
2. Давиденко В. Чем «кейс» отличается от чемоданчика? / В.Давиденко, Н.Федянин // Обучение за рубежом. – 2000. – №7. – С. 52–55.
3. Долгоруков А.М. Case study как способ понимания: Практическое руководство / А.М. Долгоруков. – М.: Центр интенсивных технологий образования, 2002. – С. 21–44.
4. Козырева Л.Н. Метод кейс-стади и его применение в процессе обучения студентов-социологов / Л.Н. Козырева. – [Электрон. ресурс]. – Режим доступа: www.nwags.ru/files/files/407324
5. Коренева А.В. Коммуникативная компетенция обучающихся в условиях реформирования профессионального образования [сборник статей Междунар. науч.-практ. конф.] / А.В. Коренева // Психолого-педагогические основы профессионального формирования личности в условиях перехода к двухуровневой модели образования. – Пенза, 2008. – С. 278–280.
6. Михайлова Э.А. Кейс и кейс-метод / Э.А. Михайлова. – М.: ЦМИМ, 1999. – 59 с.
7. Панфилова А.П. Игровое моделирование в деятельности педагога: учебное пособие / А.П. Панфилова, под ред. В.А. Сластёнина, И.А. Колесниковой. – М., 2006. – 368 с.
8. Платов В.Я. Деловые игры: разработка, организация, проведение: учебник / В.Я. Платов. – М.: Профиздат, 1991.
9. Современный словарь по педагогике / под ред. Е.С. Рапацевич. – М.: Современное слово, 2004. – 928 с.
10. Стародубцева Е.А. Кейс-стади как современный метод профессионально-ориентированного обучения иностранному языку студентов и аспирантов экономических специальностей / Е.А. Стародубцева // Труды МГТА. – 2012. – №3. – С. 25–30.
11. Сурмин Ю.П. Ситуационный анализ, или анатомия кейс-метода / Ю.П. Сурмин. – Киев: Центр инноваций и развития, 2002. – 286 с.
12. Gueye M. One step beyond ESP: English for Developmental Purposes (EDP) / M.Gueye // English Teaching Forum, 1990. – P. 31–34, 38.
13. Teaching with cases. James A. Errskine, Michiel R. Leenders, Louise A. Mauffette Leenders School of Business Administration, The University of Western Ontario London, Canada, 1981. – 305 p.

У статті розкрито сутність кейс-технологій, визначено їх роль у підготовці майбутніх судноводіїв до професійно-орієнтованого спілкування; сформульовано основні принципи, дидактичні та гносеологічні особливості кейс-технологій; наведено класифікації кейсів. Обґрунтовано, що робота курсантів з англійським кейсом допомагає викладачу зацікавити вивченням іноземних мов, розвинути креативність, увагу, розумові якості курсантів, активувати знання лексики та граматики, розвивати вміння усного мовлення.

Ключові слова: кейс-технології, професійно-орієнтоване спілкування, судноводії, класифікація кейсів, ситуативне завдання, ситуативний аналіз.

Викторія КОСТЮК

Кейс-технології в підготовці судноводіїв до професійно-орієнтованого спілкування: сутність і шляхи реалізації

В статті розкрито сутність кейс-технологій, визначено їх роль у підготовці майбутніх судноводіїв до професійно-орієнтованого спілкування; сформульовано основні принципи, дидактичні та гносеологічні особливості кейс-технологій; наведено класифікації кейсів. Обґрунтовано, що робота курсантів з англійським кейсом допомагає викладачу зацікавити вивченням іноземних мов, розвинути креативність, воображення, умовні якості курсантів, активувати знання лексики та граматики, розвивати вміння усної мовлення.

Ключевые слова: кейс-технологии, профессионально-ориентированное общение, судноводители, классификация кейсов, ситуативное задание, ситуативный анализ.

Victoria KOSTYUK

Case-based technologies in the training of deck officers for professionally-oriented communication: nature and ways of implementation

The article reveals the essence of case-based technologies, defined by its role in the training of deck officers for professionally-oriented communication. In this article the basic principles, didactic and epistemological characteristics of case-based technologies are defined. Attention is also focused on the cases' classification developed by different scientists. The author emphasizes that cadets work with the foreign-language case helps teacher to promote interest to study foreign languages, to develop creative capabilities, imagination, cadet's mental activity, to activate lexical and grammatical knowledge, to develop the communicative ability. The author comes to the conclusion that the process of work with the case promotes cadets motivation to study English, promotes better understanding of the case contents, helps to reveal problems connected with communication. Learning with cases lets cadets engage with authentic and complex problems and gain experience with diverse and unpredictable outcomes.

Keywords: case-based technologies, professionally-oriented communication, navigators, cases' classification, situational task, situational analysis.

Анотації

Викторія КОСТЮК

Кейс-технології у підготовці судноводіїв до професійно-орієнтованого спілкування: сутність і шляхи реалізації